

LITTERATUR - ÖVRIGT

I robotarnas värld

Borgström, Håkan

Förlag: Alfabet Övrigt: 72 s.

Utmärkt liten bok om robotar

Publicerad: 21 augusti 2006, 05.30. Senast ändrad: 11 oktober 2007, 06.50

Robotens roll är dubbel, dels erbjuder den en välbehövlig och efterlängtd avlastning från industrins monotona och kroppsligt nedslitande arbete, dels utgör den ett hot mot människans självklara plats i samma maskineri. Utopi och dystopi, sida vid sida. Ingen vill slita ut sig i förtid, men blir man hellre av med jobbet?

I den utmärkta lilla boken I robotarnas värld koncentrerar sig författaren på fenomenets utopiska sida och konstaterar att automatisering oftast leder till nya arbetstillfällen. Det är en synnerligen framtidsoptimistisk framställning. På många områden ser det ljust ut. Robotar är redan nu outhärliga redskap inom sjukvården, och kanske kommer vissa operationer snart kunna automatiseras fullständigt.

Rymdforskningen använder sig av robotar för att utforska Mars yta, och en robot som ska penetrera isen på Jupiters måne Europa, för att i vattnet söka efter spår av liv, är under utveckling. En svindlande tanke, första kontakten med utomjordisk liv sker genom en konstruktion.

På två punkter närmar sig robotforskningen science fiction, i sin diskussion om artificiell intelligens respektive humanoider. Här är det som mest kittlande. Dagens robotar kan sköta sysslor i hemmet, gräsklippning, dammsugning, men tänk om de kunde lära sig att bemöta oväntade situationer, dra egna slutsatser, ta egna initiativ. Dessutom i mänsklig form. Vi får läsa om robotar som sköter gamla, hjälper personer med rörelsehinder, hjälper handikappade barn att utveckla tal- och rörelseförmåga. Det är fantastiskt välvilligt. Författaren lägger visserligen in en brasklapp om utvidgade säkerhetsrutiner för att skydda robotars omgivning vid eventuella felslut, men någon dehumanisering av tillvaron hotar definitivt inte.

Det är trevlig läsning. Stilen är korrekt, ibland kanske lite opersonlig, men överlag saklig och förtroendeingivande, utan att bli auktoritär. Den historiska förankringen är eggande - mekaniska sjuttonhundredockor är fortfarande läskiga - och genomgången av fenomenets litterära behandling är både nödvändig och adekvat. Dock kunde begreppet cyborg ha tillåtits mer utrymme.

Bilderna lever på sina motiv. Särskilt suggestiv är den världsbekanta ASEA-roboten, så elegant i sin brutala enkelhet, med overall- och visirklädd operatör i förgrunden, som tagen från en Kraftwerkspelning. Robotens värld är skön.

PER ISRAELSON
✉ litteratur@svd.se

Google-annonser

[Bolån fr. 1,78 % ränta](#)

Kolla vilken ränta du kan få och passa på att skaffa ett lånelöfte!

www.sbab.se

[Sista minuten med Amex](#)

Köp din resa med Amex och njut av lounge & uppgraderingar. Ansök nu!